

عنوان مقاله:

بررسی توزیع زمانی و مکانی خشکسالی هواشناسی در جنوب غرب کشور؛ مطالعه موردی حوضه کرخه

محل انتشار:

مهندسی آبیاری و آب ایران، دوره 5، شماره 3 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

جهانگیر پرهت - پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری، تهران، ایران،

طیب رضیئی - استادیار پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری،

سیما رحیمی بندرآبادی - مربی پژوهشی پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری

خلاصه مقاله:

در این پژوهش شدت، تداوم و بزرگی خشکسالی و تغییرات مکانی و زمانی آن در حوضه کرخه با استفاده از نمایه‌های بارش استاندارد (SPI) و Z مورد بررسی قرار گرفت. بر اساس نتایج این پژوهش روند تغییرات مقادیر Z و SPI یک ماهه در همه ایستگاه‌ها به خوبی از یکدیگر پیروی می‌کنند، لذا از هر دو نمایه برای بررسی روند خشکسالی پایه زمانی یک ماهه حوضه می‌توان استفاده کرد. با وجود این، نتایج نشان داد در مقادیر مثبت و منفی نمایه Z عدم قرینگی وجود دارد لذا قابلیت مقایسه شدت خشکسالی و ترسالی در بین ایستگاه‌ها را از بین می‌برد. همچنین بر اساس روند تغییرات زمانی سری‌های SPI در ایستگاه‌های مختلف در برخی موارد دوره‌های خشک و تر در سرتاسر حوضه همزمان روی نداده و نیز شدت خشکسالی و یا ترسالی از ایستگاهی به ایستگاه دیگر تغییر یافته است. بر اساس روند تغییرات زمانی SPI سه ماهه در ایستگاه‌ها، در سال‌های متعددی اغلب ایستگاه‌های حوضه، دوره‌های خشک کوتاه مدتی را تجربه کرده اند که بر کشاورزی تاثیر قابل توجه دارد. همچنین، با افزایش مقیاس زمانی SPI، زمان آغاز و پایان دوره‌های خشک و تر در ایستگاه‌ها کمتر با یکدیگر هم خوانی داشته‌اند. نتایج تحقیق همچنین نشان داد این حوضه بین ۲۰ تا ۲۳ دوره خشکسالی کوتاه مدت را طی این مدت تجربه کرده که در برخی موارد بین ۹ تا ۱۱ ماه تداوم داشته‌اند. بررسی سری‌های زمانی SPI با پایه ۱۲ ماهه نشان داد این محدوده ۷ تا ۱۰ خشکسالی مهم و بلند مدت را پشت سر گذاشته است. همچنین، بیشترین فراوانی رویداد های خشکسالی در ماه اکتبر و بین ۱۱ تا ۱۴ مورد در نیمه جنوب شرقی و بخش غربی حوضه روی داده است. در ماه نوامبر نیز حاشیه شمالی و شمال غربی و حاشیه جنوبی منطقه با ۲۰ تا ۲۴ مورد خشکسالی بیشترین فراوانی را داشته ولی در ماه‌های آوریل و می نیمه شمالی بیشترین فراوانی را تجربه نموده است.

کلمات کلیدی:

تغییرات زمانی و مکانی خشکسالی، حوضه کرخه، خشکسالی، نمایه SPI، نمایه Z

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1405939>

